

Enheten för tillsyn
Camilla Braun
Diana Berkusaite

Gröndals Bil & Motor AB
Ormkärsvägen 78
124 71 BANDHAGEN

Beslut att förelägga Gröndals Bil & Motor AB att göra rättelse enligt regelverket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism¹

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län förelägger Gröndals Bil & Motor AB (556693-7743) att göra rättelse genom att vidta nedan åtgärder. En redovisning av vidtagna åtgärder ska ges in till Länsstyrelsen i Stockholms län **senast fyra veckor från det att bolaget tagit del av detta beslut**. Redovisningen ska omfatta den dokumentation som enligt föreläggandet ska upprättas samt redogörelse för de åtgärder som i övrigt vidtagits.

- Upprätta en allmän riskbedömning genom att bedöma vilka risker som finns och hur stor risken är för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.
- Bedöma de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med olika typer av kundrelationer (kunders riskprofiler).
- Upprätta rutiner och riktlinjer för att motverka att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Rutinerna och riktlinjerna ska omfatta;
 - Åtgärder för kundkännedom.
 - Övervakning och rapportering till Polismyndigheten.
 - Bevarande av handlingar inklusive behandling av personuppgifter.
- Säkerställa att bolaget har rutiner och riktlinjer för;
 - Lämplighetsprövning av anställda och uppdragstagare.
 - Intern kontroll och anmälningar om misstänkta överträdelser.
 - Skydd mot hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder.
- Säkerställa att det i bolaget finns uppgift om vem i bolaget som ansvarar för regelefterlevnad.
- Säkerställa att anställda och uppdragstagare löpande får relevant utbildning och information för att kunna fullgöra skyldigheterna enligt penningtvättslagen och Länsstyrelsens föreskrifter.

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2018:55) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Datum
2020-03-19

Beteckning
209-4892-2020

- Säkerställa att relevant information dokumenteras samt säkerställa att den allmänna riskbedömningen samt rutiner och riktlinjer uppdateras regelbundet, minst en gång per år, varvid datum för uppdateringen antecknas.

Föreläggandet gäller omedelbart.

Beskrivning av ärendet

Regelverket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsregelverket) gäller bland annat verksamhetsutövare som driver yrkesmässig handel med varor där det kan antas att det, nu eller framöver, betalas ut eller tas emot kontanter på belopp som uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer. Det kan vara en enstaka transaktion eller flera transaktioner som har ett samband och tillsammans når upp till samma belopp. En sådan verksamhet står under Länsstyrelsens tillsyn.

Verksamhetsutövare som omfattas av penningtvättsregelverket ska bland annat göra en allmän riskbedömning av sin verksamhet samt skapa rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) har den 4 februari 2020 förelagt Gröndals Bil & Motor AB (bolaget) att skicka in bolagets allmänna riskbedömning samt rutiner och riktlinjer för verksamhetens åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den 27 februari 2020 inkom bolaget med en svarsskrivelse till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen begärde därefter, den 6 mars 2020, komplettering i ärendet. Bolaget inkom med kompletteringen den 12 mars 2020.

Motivering

Bolaget registrerades i Bolagsverkets register mot penningtvätt den 1 april 2009. Bolaget driver verksamhet som omfattas av penningtvättsregelverket och är därför skyldigt att vidta åtgärder för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen får ingripa mot en verksamhetsutövare som inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att förhindra att dennes verksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Ingripande kan bland annat ske genom att Länsstyrelsen förelägger verksamhetsutövaren att göra rättelse.

Av penningtvättsregelverket framgår att en verksamhetsutövare ska göra en bedömning av hur de produkter och tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker, en så kallad allmän riskbedömning. Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens

Datum
2020-03-19

Beteckning
209-4892-2020

storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Riskbedömningen ska utformas så att den kan ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Allmän riskbedömning

I bolagets yttrande uppges inledningsvis att bolaget har brustit i att dokumentera rutiner och riktlinjer kring punkterna på sida 1. Som det får förstås syftar bolaget på föreläggandet som skickades ut den 4 februari 2020 där det på sidan 1 anges vilka rutiner och riktlinjer som bolaget föreläggs att ge in i ärendet.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget inte har gett in någon allmän riskbedömning av verksamheten i ärendet. Länsstyrelsens bedömning är att sådan inte har funnits i bolaget vilket, som det får förstås, även bekräftas av det som framgår av yttrandet. Bolaget bedöms därför inte uppfylla lagkraven i denna del.

Bolagets allmänna riskbedömning ska ligga till grund för verksamhetens riskbedömning av kunder samt rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsens bedömning är att bolaget inte har gjort någon allmän riskbedömning av verksamheten. Detta medför att Länsstyrelsen inte kan göra en fullständig prövning av om de övriga uppgifter i yttrandet är adekvata eller tillräckliga för att uppfylla krav som uppställs på verksamhetsutövare i regelverket mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen vill dock särskilt framhålla följande.

Riskbedömning av kunder

En verksamhetsutövare ska bedöma de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med varje kundrelation. Bedömningen ska ske med utgångspunkt i den allmänna riskbedömningen samt verksamhetens kunskap om den aktuella kunden, varje kund ska således tilldelas en riskprofil. I det yttrandet som bolaget inkommit med saknas en redogörelse för hur bedömningen av den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationer (kunders riskprofiler) görs. Länsstyrelsens bedömning är därför att bolagets kunder inte tilldelas riskprofiler. Vidare saknas det en redogörelse om hur kundernas riskprofiler löpande följs upp och ändras när det finns anledning till det under en pågående affärsförbindelse.

Kundkännedom

Av bolagets yttrande i ärendet framgår att kundkännedom vidtas genom att kunden alltid får legitimera sig genom exempelvis att körkortet fotas och skannas in i en app som är kopplad till Transportstyrelsen. På så sätt kontrollerar bolaget att körkortet är giltigt och inte stulet. Av köpeavtalet framgår transaktionsbelopp, kundens namn, personnummer, adress och telefonnummer. Länsstyrelsens bedömning är att bolaget inte uppfyller kraven som ställs på verksamhetsutövare avseende identifiering och kontroll av kunden då det av bolagets yttrande inte framgår hur ID-kontrollsåtgärderna dokumenteras av bolaget. Bolaget bedöms även sakna rutiner och riktlinjer för utredning av om kunden har en verklig

Datum
2020-03-19

Beteckning
209-4892-2020

huvudman, om kunden är en person i politiskt utsatt ställning eller är en familjemedlem eller känd medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning, eller om kunden är etablerad i ett land som av Europeiska kommissionen identifierats som ett högriskredjeland. Även rutiner för identifiering av truster och liknande juridiska konstruktioner saknas. Bolagets rutiner och riktlinjer saknar dessutom information om hur pågående affärsförbindelsers syfte och art följs upp för att säkerställa att kundkännedom är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken för penningtvätt och finansiering av terrorism. Att bedöma av handlingar i ärendet saknar bolaget även skärpta åtgärder för att uppnå kundkännedom. Kraven på när bolaget ska vidta skärpta kundkännedomsåtgärder är kopplade till den aktuella kundens riskprofil. Den omständigheten att bolaget alltid frågar kunden om pengarnas ursprung anses inte vara tillräckligt. Sammantaget är Länsstyrelsens bedömning att bolaget inte uppfyller de i penningtvätsregelverket ställda kraven på rutiner och riktlinjer för kundkännedomsåtgärder.

Rutiner och riktlinjer

Bolaget har inte redogjort för eller gett in några rutiner som beskriver hur det säkerställer lämpligheten hos anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten, om de utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Länsstyrelsens bedömning är därför att bolaget inte har sådana rutiner och riktlinjer i sin verksamhet. Av yttrandet i ärendet framgår att ägaren och de anställda hos bolaget genomför varje år [REDACTED] kurs *Känn din kund*. Dock har någon dokumentation där det framgår vad utbildningen innehåller, namnen på deltagarna samt datumet på utbildningen inte getts in i ärendet. Länsstyrelsens bedömning är därför att bolaget inte uppfyller kraven i penningtvätsregelverket även i denna del. Bolaget bedöms dessutom sakna rutiner för fysiskt skydd och förbud mot repressalier då någon redogörelse i denna del inte har getts in i ärendet.

Övervakning och rapportering

Bolaget har inte gett in några rutiner och riktlinjer där det framgår hur det ska övervaka sina pågående affärsförbindelser och enstaka transaktioner i syfte att upptäcka misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism. Av rutinen ska framgå hur bolaget upptäcker aktiviteter och transaktioner som avviker från vad man har anledning att räkna med och vilka åtgärder som ska med anledning av detta vidtas. Av rutinerna och riktlinjerna ska även framgå att det är förbjudet att meddela den misstänkte eller någon utomstående att misstänkta transaktioner och aktiviteter rapporterats till Polismyndigheten (Finanspolisen). Några rutiner och riktlinjer har inte getts in i ärendet varför Länsstyrelsens bedömning är att sådana inte funnits i bolaget.

Behandling av personuppgifter

Länsstyrelsen vill här påpeka att det inom ramen för penningtvätsregelverket finns krav på att verksamheten ska ha rutiner och riktlinjer för vilka handlingar

Datum
2020-03-19

Beteckning
209-4892-2020

och uppgifter som verksamhetsutövaren ska spara. Denna lagstiftning ska, utöver annan tillämplig lagstiftning, följas. Utifrån det bolaget uppgett om att alla sparade handlingar i dator behöver lösenord för åtkomst samt att alla pappershandlingar bevaras i låsta och larmade utrymmen är Länsstyrelsens bedömning att bolaget inte uppfyller de i penningtvättsregelverket ställda kraven.

Intern kontroll och anmälningar av misstänkta överträdelser

Bolaget ska ha rutiner och riktlinjer avseende en intern ansvarsfördelning för att säkerställa att skyldigheterna enligt penningtvättsregelverket fullgörs. Rutinerna och riktlinjerna ska omfatta en information om vilken eller vilka funktioner som har utsetts och vem som innehar respektive funktion. Det ska också omfatta information hur de interna kontrollerna genomförs för att säkerställa efterlevnaden av penningtvättsregelverket. Oavsett vad verksamhetsutövaren driver för verksamhet ska denne utse en person som ansvarar för verksamhetens regelefterlevnad och interna kontroll samt rapportering till Polismyndigheten (Finanspolisen).

Bolaget har inte gett in någon redogörelse för rutiner och riktlinjer avseende intern kontroll och anmälningar av misstänkta transaktioner varför bedömningen är att sådana inte funnits i bolaget. Bolaget bedöms med anledning av detta inte uppfylla de i penningtvättsregelverket ställda kraven i denna del. Vidare bedöms bolaget sakna rutiner för anställda och uppdragstagare som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av penningtvättsregelverket. Även rutiner till skydd av anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i lagen eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen saknas i bolaget.

Dokumentation

Länsstyrelsen vill särskilt framhålla att den allmänna riskbedömningen och rutinerna och riktlinjerna avseende kundkännedom, övervakning och rapportering och behandling av personuppgifter ska dokumenteras enligt lagen. Rutinerna och riktlinjerna ska vara begripliga, situationsanpassade och tillämpbara så att verksamhetsutövaren och i förekommande fall anställda ska ha klart för sig vilka åtgärder som ska vidtas i olika situationer. Dessa rutiner och riktlinjer ska i relevanta delar vara riskbaserade. Det innebär att de ska vara utformade för att kunna hantera och motverka de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som bolaget har identifierat i sin allmänna riskbedömning. Bolaget har dessutom en skyldighet att utvärdera dessa minst en gång per år och datumet för utvärderingen ska antecknas. En allmän riskbedömning ska därutöver alltid utvärderas om man inom verksamheten erbjuder nya eller väsentligen förändrar sina produkter eller tjänster, riktar sig till nya marknader eller gör andra förändringar som är avgörande för verksamheten. Om man efter en utvärdering anser att det finns behov av att ändra eller komplettera den allmänna riskbedömningen och rutinerna och riktlinjerna ska dokumenten uppdateras. Slutligen har verksamhetsutövaren skyldighet att dokumentera utbildningar som

Datum
2020-03-19

Beteckning
209-4892-2020

genomförts i enlighet med lagen. Av dokumentationen ska det framgå vad utbildningen innehåller, namnen på deltagarna samt datumet för utbildningen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att bolaget har åsidosatt sina skyldigheter enligt penningtvättsregelverket genom att inte upprätta, uppdatera och dokumentera allmän riskbedömning, rutiner och riktlinjer avseende kundkännedom, övervakning och rapportering samt behandling av personuppgifter. Bolaget bedöms även ha åsidosatt sina skyldigheter enligt nämnda regelverket genom att inte upprätta övriga rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsens tillsyn av bolaget har visat att ovan angivna brister föreligger. Detta innebär att bolaget löper en ökad risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen har således grund för att meddela bolaget ett föreläggande om att göra rättelse.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § första stycket 15, 2 kap. 1-5 §§, 2 kap. 8 § och 13-15 §§, 3 kap. 1-3 §§, 3 kap. 6-17 §§, 3 kap. 19-20 §§, 3 kap. 29-30 §§, 4 kap. 1-3 §§, 4 kap. 6-7 och 9-10 §§, 5 kap. 1-9 och 11 §§, 6 kap. 1-2 och 4-5 §§, 7 kap. 1 § första stycket, 7 kap. 10 §, 7 kap. 11 § första stycket, 7 kap. 13 §, 7 kap. 25 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- 16 § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma om att det den 1 januari 2020 genomfördes vissa lagändringar i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Vidare meddelade länsstyrelsen nya föreskrifter gällande åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism - Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Handlingarna som getts in i ärendet har bedömts utifrån penningtvättsregelverket i dess lydelse då bolaget förelades att inkomma med handlingar till länsstyrelsen. Föreläggandet och de rättelser som ska vidtas i ärendet är dock beslutat i enlighet med nu gällande lagstiftning.

Beslutande

I detta ärende har Camilla Braun beslutat och Diana Berkusaite varit föredragande.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Datum
2020-03-19

Beteckning
209-4892-2020

Upplysningar

Lämna gärna era uppgifter via vår e-tjänst komplettering eller yttrande i ärende. Uppgifterna kommer då direkt in i ert ärende och ni får en bekräftelse på att vi har mottagit uppgifterna. I e-tjänsten anger ni Länsstyrelsen i Stockholms län samt ärendets diarienummer. Ni hittar e-tjänsten på lansstyrelsen.se. Skriv *yttrande* i sökrutan och tryck på sök.

Ni kan även lämna uppgifter via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se alternativt till Länsstyrelsen i Stockholm Box 220 67, 104 22 Stockholm. Ange ert ärendes diarienummer samt *yttrande* i ämnesraden.

För information om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilagor

Hur man överklagar, bilaga 1.

